

In deze rubriek bespreekt de juridische dienst van de federale politie een juridisch vraagstuk of rechtspraak waarin een courante politiepraktijk centraal staat. Deze keer over de huiszoeking met toestemming bij samenwonenden.

OP TIJD THUIS VOOR DE HUISZOEKING?

De kwestie

In de praktijk rijst wel eens de vraag wat de regel is in de hypothese waarin bij aanvang van de huiszoeking slechts één van de samenwonenden aanwezig is en een andere bewoner die het werkelijk genot heeft van de plaats waar de huiszoeking wordt verricht, tijdens de uitvoering ervan ter plaatse komt.

Wie moet toestemming geven?

De toestemming tot huiszoeking moet worden gegeven door de personen bedoeld in artikel 1, tweede lid, 3° van de wet van 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht. Dit zijn de personen die het werkelijk genot hebben van de plaats waar de huiszoeking wordt verricht.

Overeenkomstig de algemene regel wordt verstaan onder 'de persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats': elke persoon die een plaats bezet op basis van ofwel een titel (bv. de eigenaar), ofwel een recht (bv. de huurder), alsmede zijn rechthebbenden.

Aangezien de Europese Commissie van de Rechten van de Mens stelde dat "het onrechtmatig bezetten van lokalen niet noodzakelijk de erkenning van deze plaatsen als 'woning' in de zin van artikel 15 van de Grondwet verbiedt", blijkt dat de bepaling van de persoon die het werkelijk genot van de plaats heeft, moet gebeuren op basis van feitelijke elementen en niet op basis van rechten.

De persoon die het werkelijk genot van de plaats heeft, is dus diegene die feitelijk de plaats bewoont met de intentie er zijn verblijf of werkelijke verblijfplaats te vestigen, en dit onafhankelijk van elke juridische band.

Bij samenwonenden die beide het werkelijk genot van de woning hebben, moet in principe de toestemming van beide samenwonenden worden bekomen om tot huiszoeking te kunnen overgaan. Maar indien een van de samenwonenden voor de aanvang van de huiszoeking niet aanwezig is, volstaat de toestemming van de mede-

bewoner om over te gaan tot een rechtsgeldige huiszoeking. Maar wat dus indien de afwezige medebewoner plots thuishoort tijdens de huiszoeking?

Standpunt van het Hof van cassatie

Het Hof van cassatie spreekt zich in een arrest van 8 maart 2006 over deze kwestie uit. Haar standpunt luidt als volgt: "Wanneer in een gemeenschappelijke verblijfplaats, een medebewoner op het ogenblik van de huiszoeking zijn toestemming niet kan verlenen, volstaat de toestemming van één van hen. Immers volgt noch uit artikel 15 van de Grondwet, noch uit artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden noch uit artikel 1bis van de wet van 7 juni 1969, dat de toestemming vereist is van een medebewoner die later ter plaatse komt om met de huiszoeking door te gaan.

Het bestreden arrest stelt vast dat de huiszoeking reeds bezig was op het ogenblik dat de medebewoner eraan kwam en dat niet bleek dat die het uitsluitend genot had over een gedeelte van de woning die hij met een medebewoonster deelde die met de huiszoeking heeft ingestemd. Hieruit volgt dat de appelrechters zonder één van de voormelde bepalingen te schenden hun beslissing naar recht verantwoordden."

Conclusie

Met andere woorden is en blijft een huiszoeking op basis van de toestemming van één aanwezige medebewoner rechtsgeldig, zelfs indien de medebewoner die later arriveert, weigert zijn toestemming te verlenen. Enkel indien deze laatste over een gedeelte van de woning het uitsluitend genot heeft is zijn toestemming wel vereist voor het desbetreffende gedeelte van de woning.

Samenwonen is nu blijkbaar een jurisprudentiële beperking geworden van de fundamentele rechten van de mens, in casu van het individueel recht op de onschendbaarheid van de woning.